

ЕУРИДИКА, НАШ САВРЕМЕНИК

За драму *Сенка/Еуридика говори* аустријска нобеловка Елфриде Јелинек добила је Несторову награду као најбољи драмски текст на немачком језику у 2016. години и веома је добро што је то дело преведено и приказано на сцени **Опере&Театра „Мадленианум“** пре свега зато што је у питању врхунска савремена литература, као и специфично сценско дело, које се ослободило од драмске форме

Пише
**РАШКО В.
ЈОВАНОВИЋ**

Као што се зна, Елфриде Јелинек не воли и не поштује уобичајене позоришне конвенције, што је био случај и са најзначајнијим немачким драмским ствараоцима 20. века попут Бертолта Брехта и Хајнера Милера. Наиме, она у самом језику види једну вишу унутрашњу реалност, која јој омогућаје да писањем, односно говором, када се ради о сценским делима, раскринкава одређене појаве и схватања, проблематизујући при томе бројна филозофска, естетска и антрополошка питања, тематизујући, поред осталог, однос међу половима, као и однос између живота и смрти. О тим, као и о свим проблемима које третира, Елфриде Јелинек говори отворено, и у саопштавању онога што жели да каже изражава се чврсто и жестоко, идући у проблематизацији отворено и до краја, нимало не штедећи читаоца или гледаоца.

Посматрајући представу *Сенка/Еуридика говори* могли смо установити да је редитељка Ивана Вујић сценски оживела овај текст нобеловке на заиста прикладан начин, ништа не ублажавајући нити пак улепшавајући, што би гледаоце удаљавало од основне идеје ауторке. Сасвим адекватно тексту, у редитељкином виђењу Еуридика је, јунговски речено, подељена личност и отуд се овде појављује и њена Сенка као посебан лик. У представи Еуридика није митски лик већ је наш савременик, жена која говори о стварима и појавама што су нам познате, које сви видимо, али о њима обично и не говоримо, будући

да их прихватамо онакве какве јесу, не негирајући их. Еуридику у овој представи прате искушења жене нашег времена. Она је у Хаду одакле не жели да изађе, јер сматра да је боље бити ту него у животу, опседнута све самим лажима, и егзистирати без истинске љубави. Како истиче редитељка, ова представа треба да гледаоцу буде доживљај, а не да му пружи само слику догађаја, јер Еуридика ће бити „ослобођена тек у својој смрти, као што је и смрт дефинитивно наш највећи доживљај“.

Еуридику Сенку како прича, башкарила се седећи или лешкарећи на канабету, повремено гледајући у своје лепе подигнуте ноге. Представа почиње видео-пројекцијама и заводљивим наступом Хора Еуридика – у питању је септет девојака који промиче плешући сценом на самом почетку, затим између првог дела у којем говори Сенка и друге појаве што се дешава у Хаду и током које говори Еуридика Тело, да би се појавио и на крају. Повремено је ту и Орфеј, али не полази му за

списатељица била апсолутно доследна у сугестивном излагању. С друге стране, Даница Ристовски децентно је тумачила Еуридику Тело, приказујући је како се присећа појединих неспоразума и незгода у животу, заправо незадовољстава због промашених или неостварених љубави и размисла о својим погрешкама, што је дефинитивно опредељује за останак у Хаду. Коста Бунушевац скоро без текста ефектно је приказивао Орфеја као поп музичара, који се не интересује само за Еуридику, него и за девојке из Хора Еуридика, што је потпуно у савременом духу. Кореографија Барбаре Милованов усалашена је са драматуршком функцијом Хора Еуридика, коју је дефинисала драматург представе Славенка Миловановић.

У целини сагледано – видели смо инвентивно сценско извођење сасвим приказно театарским схватањима Елфриде Јелинек, којим је на леп начин обележен почетак двадесете, јубиларне сезоне **Опере&Театра „Мадленианум“**.

ФОТО: МАДЛЕНИАНУМ

Редитељка Ивана Вујић потрудила се и успела да оптимално театралнује извођење представе *Сенка/Еуридика говори* не би ли учинила што прихватљивијим дуге монолошке тираде Еуридике Сенке, које је Даница Максимовић говорила резолутно и одлучно, непосредно се обраћајући гледаоцима, неумољиво им откривајући бруталне истине о животу, о промашеним љубавима, као и о неминуној смрти. За то време Еуридика Тело, ослашћујући

руком да Еуридику измами из пакла. Еуридика Тело не жели да напусти Хад, јер није стекла позитивна искуства у животу и зато позива остале – Сенку и Орфеја – да се ту задрже.

Даница Максимовић (Еуридика Сенка) била је ангажована до краја у исказивању незадовољства животом и опредељења да Еуридика Тело треба да остане у Хаду. Дикцијски перфектна није ниједног тренутка одавала било какву сумњу или колебање, може се режи да је баш као и

„СЕНКА/ЕУРИДИКА ГОВОРИ“

ПИСАЦ Елфриде Јелинек / ПРЕВОД С НЕМАЧКОГ Јелена Костић Томовић / ПОЗОРИШТЕ Гледалиште на позорници Велике сцене „Мадленианум“ / РЕЖИЈА Ивана Вујић / ДРАМАТУРГ Славенка Миловановић / СЦЕНОГРАФ Коста Бунушевац / КОСТИМОГРАФ Душица Кнежевић / КОРЕОГРАФ Барбара Милованов